

C.P.I. Castroverde

Programación didáctica
RELIXIÓN

Curso 2022-2023

INDICE

1.- INTRODUCCIÓN.....	3
Marco legal do currículo.....	3
2.- CONCEPTOS CLAVE.....	4
3.- CONTEXTO.....	5
Características do centro.....	5
Características do alumnado.....	5
Obxectivos adaptados ao contexto.....	6
4.- SECUENCIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN DOS CONTIDOS.....	7
6.- METODOLOXÍA DIDÁCTICA.....	14
Aspectos xerais.....	14
Estratexias metodolóxicas.....	14
Secuenciación habitual de traballo na aula.....	14
7.- AVALIACIÓN.....	15
Procedementos de avaliación inicial.....	15
Acreditación de coñecementos previos.....	15
Procedemento avaliación continua.....	15
3ª Avaliación.....	16
Avaliación final.....	16
Procedemento avaliación final.....	16
Procedemento de recuperación e avaliación de pendentes.....	16
8.- OUTRAS AVALIACIÓNS.....	17
9.- ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.....	19
10.- ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.....	21
11.- DATOS DO DEPARTAMENTO.....	21
12.- RELACIÓN COA RESOLUCIÓN.....	21

1.- INTRODUCCIÓN

Marco legal do currículo

- **Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio**, de Educación (LOE)
- **Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro**, para a mellora da calidade educativa
- **Decreto 86/2015, do 25 de xuño**, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.
- **Orde do 15 de xullo de 2015** pola que se establece a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato, e se regula o seu currículo e a súa oferta.
- **Resolución do 27 de xullo de 2015**, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións no curso académico 2015-2016 para a implantación do currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia
- **Orde ECD/65/2015, do 21 de xaneiro**, pola que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato.
- **RESOLUCIÓN do 15 de xullo de 2016**, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións para a implantación, no curso académico 2016/17, do currículo establecido no Decreto 86/2015, do 25 de xuño, da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.
- **ORDE do 13 de xullo de 2016** pola que se amplía a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato e se regula o seu currículo e a súa oferta.

2.- CONCEPTOS CLAVE

Desenvolvemento curricular	2º nivel de planificación curricular. Elabora e revisa a CCP. Aproba o Claustro. Inclúese no PE
Programacións didácticas	3º nivel de planificación. Realizada polos departamentos didácticos
Programación de aula	4º nivel de planificación. Realizada polo profesorado.
Definición de Programación didáctica	A P.D. é un instrumento de planificación curricular específico de cada área que pretende ordenar o proceso de ensino- aprendizaxe do alumnado. Debe responder as seguintes cuestións: 1.- Que, cando e como ensinar? / 2.- Que, cando e como avaliar? / 3.- Como atender a diversidade?.
Criterios de avaliación	Son os que deben servir de referencia para valorar o que o alumno sabe e sabe facer en cada área/materia. Desglosanse en estándares
Estándares de aprendizaxe	Especifican os criterios de avaliación concretando o que alumno debe comprender, saber e saber facer. Pretenden graduar o rendemento ou o logro acadado. Deben ser observables, medibles e avaliábeis. Poden concretarse a través de indicadores de logro
Criterios de cualificación	
Indicadores de logro	Son especificacións dos estándares para graduar o seu nivel de adquisición. Forman parte dos criterios de cualificación do dito estándar. O instrumento máis idóneo para identificar esa graduación sería a rúbrica. (O docente é o responsable da súa definición e posta en práctica)
Grao de consecución dun estándar	Serve para sinalar o grao mínimo de consecución esixible dun estándar para superar a materia (Artº 13º, 3d da Resolución 27/7/2015) (Canto maior sexa o grao esixido de consecución máis imprescindible se considera o estándar)
Estándares imprescindibles	Son os estándares mínimos esixibles para superar un área. O seu grao de adquisición debería estar en torno ao 100% (Galicia non os menciona)
Criterios de cualificación e instrumentos	Serven para ponderar o "valor" que se da a cada estándar e a proporción que cada instrumento utilizado para avalialo achega a ese valor
Procedementos e instrumentos	Foron fixados no Proxecto curricular do Ministerio en 1992. Haberla que engadir as Rúbricas ou escalas e os Portfolios. "Os procedementos de avaliación utilizables, como a observación sistemática do traballo do alumnado, as probas orais e escritas, o portfolio, os protocolos de rexistro ou os traballos de clase, permitirán a integración de todas as competencias nun marco de avaliación coherente" (Ver Artº 7º -6, terceiro parágrafo, da Orde ECD 65/2015)
Rúbrica	Instrumento de avaliación que permite coñecer o grao de adquisición dunha aprendizaxe ou dunha competencia
Portfolio	Achega de producións dun alumno/a
OUTROS ASPECTOS	
Graduación dos estándares	Para identificar o progreso dos mesmos ao longo dunha etapa.
Perfil de área	Conxunto de estándares que ten unha materia. Son a referencia para a programación, a avaliación e o reforzo (Ver artº 5º, 6 Orde ECD 65/2015)
Perfil competencial	Conxunto de estándares de diferentes áreas relacionados coa mesma competencia clave (Ver artº 5º, 7 Orde ECD 65/2015)
Avaliación das competencias	"A avaliación do grao de adquisición das competencias debe estar integrada coa avaliación dos contidos, na medida en que supón mobilizar os coñecementos, destrezas, actitudes e valores (Artº 7º, 3 da Orde ECD 65/2015)
Nivel de desempeño das competencias.	... "Poderanse medir a través dos indicadores de logro, tales como rúbricas ou escalas de avaliación ... que tenan en conta a atención a diversidade (Art 7º, 4 da Orde ECD/65/2015)
Tarefa:	E a acción ou conxunto de accións orientadas a resolución dunha situación ou problema, nun contexto definido, combinando todos os saberes disponibles para elaborar un produto relevante. As tarefas integran actividades e exercicios.
Identificación de contidos e criterios	Exemplo: B1.8 : B1: Bloque de contido / 8: Número de contido dun bloque
Identificación dos estándares	Exemplo: TE B3. 2. 3 TE: Abreviatura da área: Tecnoloxía B3. Bloque de contidos do que xorde o estándar 2. Número do criterio de avaliación que orixina o estándar 3. Número de estándar dun determinado criterio de avaliación.

3.- CONTEXTO

Características do centro

Situación: O centro está situado en Castroverde

Centros adscritos

Ensinanzas que oferta o centro: Infantil, Primaria e Secundaria

Características singulares

Características do alumnado

Lingua materna dominante

Lingua galega

Alumnado con NEAE no curso actual

Todos os alumnos seguen o ritmo normal da clase

Problemas sociais destacados: abandono escolar, poboación emigrante, absentismo, violencia e/ou acoso escolar, ...

Non hai problemas sociais a destacar

Outras características

Obxectivos adaptados ao contexto

1	Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
2	Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
3	Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
4	Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
5	Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico.
6	Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
7	Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
8	Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
9	Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

4.- SECUENCIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN DOS CONTIDOS

2º ESO

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	Bloque	Contido		Mes	Sesións	
		B1	BLOQUE 1.O sentido relixioso do home				
1ª Avaliac.	1	B1.1	A persoa humana, creatura de Deus libre e intelixente		Set	2	x
	2	B1.2	O fundamento da integridade da persoa		Oct	3	
	3	B1.3	O ser humano colaborador da creacion de Deus				
	4	B2	BLOQUE 2. REVELACIÓN. DEUS INTERVÉN NA HISTORIA				
		B2.1	A aceptación da revelación: a fe		Nov-Dec	6	
2ª Avaliac	5	B2.2	Origen, composición e interpretación dos libros sagrados		Xan	3	x
		B3	BLOQUE 3. XESÚS, CUMPLIMENTO DA HISTORIA DA SALVACIÓN.				
	6	B3.1	Deus revélase en Xesucristo: Deus un e trino		Feb-Marz	4	
3ª Avaliac	7	B3.2	O Credo, síntese da acción salvífica de Deus na historia		Marz-Abr	5	x
		B4	BLOQUE 4. PERMANENCIA DE XESUCRISTO NA HISTORIA: HISTORIA DA IGREXIA				
	8	B4.1	Expansión da Igrexa, as primeiras comunidades		Maio	4	
	9	B4.2	As notas da Igrexa		Xuño	2	

4º ESO

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Referenci a Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	Bloque	Contido		Mes	Sesión s	
		B1	BLOQUE 1.O sentido relixioso do home				
1ª Avaliac.	1	B1.1	As relixións: búsqueda do sentido da vida.		Set	2	x
	2	B1.2	Plenitude na experiencia relixiosa: a revelación de Deus na historia		Oct	3	
		B2	BLOQUE 2. REVELACIÓN. DEUS INTERVÉN NA HISTORIA				
	3	B2.1	A fidelidade de Deus a alianza co ser humano		Nov Dec	6	
2ª Avaliac.	4	B2.2	A figura mesiánica do Servo laweh		Xan	3	x
		B3	BLOQUE 3. XESÚS, CUMPLIMENTO DA HISTORIA DA SALVACIÓN.				
	5	B3.1	A chamada de Xesús a colaborar con El xera unha comunidade		Feb Marz	4	
3ª Avaliac.		B4	BLOQUE 4. PERMANENCIA DE XESUCRISTO NA HISTORIA: HISTORIA DA IGREXIA				x
	6	B4.1	A pertenza a Cristo na Igrexa ilumina todas as dimensións do ser humano		Marz Abr	5	
	7	B4.2	A autoridade eclesial ao servicio da verdade		Maio	4	
	8	B4.3	A misión do cristián no mundo: construír a civilización do amor.		Xuñ	2	

2º ESO

1ª Aval

Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro (1)

Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación

Temas transversais

Te m a/ U D	Identif. contidos	Identif. criterios	Identific Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	Peso Cualific.	Instrumentos							Temas transversais						
								Prob. esc.	Prob oral	Trab ind	Trab. grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV
1	B1.1		RXB1.1.1.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Argumenta a dignidade do ser humano en relación a outros seres vivos.	100%	50%	30%		30%		20%		20%		x					
	B1.2		RXB1.1.2.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Distingue e debate de forma xustificada e respetuosa a orixe do ser humano	30%	10%	30%		30%		20%		20%							
2	B1.3		RXB 1.2.3.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Valora, en situacións do seu entorno, a dignidade de todo ser humano con independencia das capacidades físicas, cognitivas, intelectuais, sociais, etc.	50%	10%	30%		30%		20%		20%			x				
3	B1.4		RXB 1.3.4.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Clasifica accións do ser humano que respectan ou destrúen a creación	100%	10%	30%		30%		20%		20%				x			
	B1.5		RXB 1.3.4.2	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Diseña en pequeno grupo un plan de colaboración co seu centro educativo no que se incluan polo menos cinco necesidades e as posibles solucións que o propio grupo levaría a cabo.	70%	35%	30%		30%		20%		20%				x			
4	B2.1		RXB2.4.1.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Busca e elixe personaxes significativos do pobo de Israel e identifica e analiza a resposta de fe neles	70%	35%	30%		30%		20%		20%				x			
	B2.2		RXB2.4.2.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Interésase por coñecer e valorar a resposta de fe ao Deus que se revela.	50%	15%	30%		30%		20%		20%		x					

2ª Aval

5	B2.3		RXB2.5.3.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Identifica, clasifica e compara as características fundamentais dos Libros Sagrados amosando interese pola súa orixe divina.	100%	25%	30%		30%		20%		20%				x			
	B2.4		RXB2.5.4.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Le, localiza e esquematiza os criterios recollidos na Dei Verbum no en torno a interpretación da Biblia valorandoos como necesarios	100%	25%	30%		30%		20%		20%				x			
	B2.5		RXB2.5.5.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Distingue e sinala en textos bíblicos a presenza de un Deus que se comunica, xustificando no grupo a selección dos textos.	70%	10%	30%		30%		20%		20%				x			
	B2.5		RXB2.5.5.2	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Cóñece e xustifica por escrito a existencia nos Libros Sagrados do autor divino e do autor humano.	70%	10%	30%		30%		20%		20%				x			
6	B3.1		RXB3.6.1.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCE C	Cóñece e describe as características do Deus cristián	70%	10%	30%		30%		20%		20%				x			
	B3.2		RXB3.6.1.2	CCL/CD/CAA/CSC/CCE C	Le relatos mitolóxicos, localiza rasgos das divinidades das relixións politeístas e contrastaas coas características do Deus cristián	50%	10%	30%		30%		20%		20%							
	B3.3		RXB3.6.2.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCE C	Recoñece, describe e acepta que a persoa humana necesita do outro para alcanzar a súa identidade a semellanza de Deus	100%	25%	30%		30%		20%		20%		x					

3ª Aval

7	B3.4		RXB3.7.3.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCE C	Confecciona materiais onde se expresan os momentos relevantes da historia salvífica e relacionaos coas verdades de fe formuladas no "Credo"	80%	20%	30%		30%		20%		20%	x						
	B3.5		RXB3.7.4.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCE C	Clasifica as verdades de fe contidas no Credo e explica o seu significado	60%		30%		30%		20%		20%	x						
8	B4.1		RXB4.8.1.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCE C	Localiza no mapa os lugares de orixe das primeiras comunidades cristianas e describe as súas características	70%		30%		30%		20%		20%							x
	B4.2		RXB4.8.1.2	CCL/CD/CAA/CSC/CCE C	Reconstrúe o itinerario das viaxes de San Pablo e explica coas súas palabras a difusión do cristianismo no mundo pagano	70%		30%		30%		20%		20%			x				
9	B4.3		RXB4.9.2.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCE C	Describe e valora a raíz da unidade e santidad da Igrexa	80%		30%		30%		20%		20%	x						
	B4.4		RXB4.9.2.2	CCL/CD/CAA/CSC/CCE C	Elabora materiais, utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación, onde se reflexa a universalidade e apostolicidade da Igrexa	80%	10%	30%		30%		20%		20%							x

CCL/CD/CAA/CSC/CCEC

LENDAS COMPETENCIAS**CCL** Comunicación lingüística**CMCCT** Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía**CD** Competencia dixital**CAA** Competencia aprender a aprender**CSC** Competencias sociais e cívicas**CSIEE** Sentido de iniciativa e espírito emprendedor**CCEC** Conciencia e expresións culturais**LENDAS TRANSVERSAIS****CL** Comprensión lectora**EOE** Expresión oral e escrita**CA** Comunicación audiovisual**TIC** Tecnoloxías da información e comunicación**EMP** Emprendemento**EC** Educación cívica**PV** Prevención da violencia

(1) A partir de cada estándar pódese determinar "indicadores de logro" máis precisos que indiquen o nivel de adquisición do mesmo. (O instrumento máis idóneo é a rúbrica)

(2) As **rúbricas** soen utilizarse para avaliar as producións do alumnado: traballos de aplicación, sínteses e textos escritos,

4º ESO

1ª Aval

Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro (1)

Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación

Temas transversais

Tem a/ U D	Identif. contidos	Identif. criterios	Identific Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	Peso Cualific.	Instrumentos							Temas transversais						
								Prob. esc.	Prob oral	Trab ind	Trab. grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV
1	B1.1		RXB1.1.1.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Identifica e clasifica os rasgos principais(ensino, comportamento e culto) nas relixións monoteístas	100%	50%	30%		30%		20%		20%		x					
	B1.2		RXB1.1.1.2	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Busca información e presenta ao grupo as respostas das distintas relixións as preguntas do sentido	30%	10%	30%		30%		20%		20%							
2	B1.3		RXB 1.2.2.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Razoa por que a revelación é a plenitude da experiencia relixiosa	50%	10%	30%		30%		20%		20%			x				
	B1.4		RXB 1.2.2.2	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Analiza e debate as principais diferenzas entre a revelación de Deus e as relixións	100%	10%	30%		30%		20%		20%				x			
3	B2.1		RXB 2.3.1.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Identifica e aprecia a fidelidade permanente de Deus que atopa na historia de Israel	70%	35%	30%		30%		20%		20%				x			
	B2.2		RXB2.3.1.2	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Toma conciencia e agradece os momentos da súa historia nos que recoñece a fidelidade de Deus	70%	35%	30%		30%		20%		20%				x			

2ª Aval

4	B2.3		RXB2.4.2.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Identifica, clasifica e compara os rasgos do Mesías sufriente e o Mesías político	50%	15%	30%		30%		20%		20%		x					
	B2.4		RXB2.4.2.2	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Esforzase por comprender a novidade do Mesías sufrinte como criterio de vida	100%	25%	30%		30%		20%		20%				x			
5	B3.1		RXB3.5.1.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Localiza, selecciona e argumenta nos textos evanxélicos a chamada de Xesús	100%	25%	30%		30%		20%		20%				x			
	B3.2		RXB3.5.2.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Le de maneira comprensiva un evanxeo, identifica e describe a misión salvífica de Xesús			30%		30%		20%		20%							
	B3.3		RXB3.5.2.2	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Busca e identifica persoas que actualizan a misión de Xesús e expón en grupo por qué continúan a misión de Xesús			30%		30%		20%		20%							

3ª Aval

6	B4.1		RXB4.6.1.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Elabora xuízos a partir de testemuñas que exemplifiquen unha forma nova de usar a razón e a liberdade e de expresar a afectividade			30%		30%		20%		20%							
	B4.2		RXB4.6.1.2	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Adquire o hábito de reflexionar buscando o ben ante as eleccións que se lle ofrecen			30%		30%		20%		20%							
	B4.3		RXB4.6.1.3	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	É consciente das diferentes formas de vivir a afectividade e prefire a que recoñece como máis humana			30%		30%		20%		20%							
	B4.4		RXB4.6.2.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Identifica persoas que son autoridade na súa vida e explica cómo recoñece nelas a verdade			30%		30%		20%		20%							

7	B4.5		RXB4.7.2.2	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Recoñece e valora na Igrexa distintas figuras que son autoridade, polo servizo ou pola testemuña			30%		30%		20%		20%						
	B4.6		RXB4.7.2.3	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Localiza e xustifica tres acontecementos da historia nos que a Igrexa defendeu a verdade do ser humano			30%		30%		20%		20%						
8	B4.7		RXB4.8.3.1	CCL/CD/CAA/CSC/CCEC	Investiga e debate sobre as iniciativas eclesiais do seu entorno que colaboran na construción da civilización do amor	70%	10%	30%		30%		20%		20%				x		

CCL/CD/CAA/CSC/CCEC

LENDAS COMPETENCIAS

CCL	Comunicación lingüística
CMCCT	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía
CD	Competencia dixital
CAA	Competencia aprender a aprender
CSC	Competencias sociais e cívicas
CSIEE	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
CCEC	Conciencia e expresións culturais

LENDAS TRANSVERSAIS

CL	Comprensión lectora
EOE	Expresión oral e escrita
CA	Comunicación audiovisual
TIC	Tecnoloxías da información e comunicación
EMP	Emprendemento
EC	Educación cívica
PV	Prevención da violencia

(1) A partir de cada estándar pódese determinar “**indicadores de logro**” máis precisos que indiquen o nivel de adquisición do mesmo. (O instrumento máis idóneo é a rúbrica)

(2) As **rúbricas** soen utilizarse para avaliar as producións do alumnado: traballos de aplicación, sínteses e textos escritos,...

6.- METODOLOXÍA DIDÁCTICA

Aspectos xerais

- Partir da competencia inicial do alumnado
- Ter en conta a diversidade: respectar os ritmos e estilos de aprendizaxe
- Potenciar as metodoloxías activas:
 - Combinar traballo individual e cooperativo
 - Aprendizaxe por proxectos
- Enfoque orientado á realización de tarefas e resolución de problemas
- Uso habitual das TIC
- Papel facilitador do profesor/a

Estratexias metodolóxicas

Posibles estratexias:

- Memorización comprensiva
- Indagación e investigación sobre documentos, textos, prensa,...
- Elaboración de sínteses

Secuenciación habitual de traballo na aula

Motivación:

- Presentación actividade con , , textos, fotos,documentais, pptx, video,etc.

Información do profesor/a:

- Información básica para todo o alumnado
- Información complementaria para reforzo e apoio
- Información complementaria para afondamento e ampliación

Traballo persoal

- Lectura e comprensión de textos
- Análise de documentos, pequenas investigación, etc.
- Resposta a preguntas
- Comentario de documentos,.
- Elaboración de, sínteses, mapas conceptuais, liñas do tempo.
- Memorización comprensiva

Avaliación:

- Análise de producións feitas no ordenador
- Exposicións orais
- Probas escritas
- Observación do traballo na aula

Utilización educativa de los recursos tecnológicos

Materiais do repositorio Abalar,
pizarra dixital.

Fichas das carpetas de recursos do Departamento.

Documentos da Igrexa Católica (Encíclicas,Concilio Vaticano II,etc.)

Revistas, diarios, información do Terceiro Mundo.

Videoteca e bibliografía da Biblioteca do Instituto.

Blogs

Exposición en paneis, murais.

Diversos recursos lúdico-relixiosos tanto en papel como na Rede.

Cancións e actividades musicais.

Xogos e dinámicas grupais.

Presentacións en Power-Point, Prezi e noutros recursos on-line.
Exercicios de valores.
Aula virtual e web do propio Centro.

7.- AVALIACIÓN

Procedementos de avaliación inicial

Realizarase a finais de setembro un pequeno exercicio de repaso do curso anterior con preguntas de relacionar, preguntas de V ou F.
A partir dos resultados acadados, veremos a necesidade ou non de adicar ao principio do curso algunha sesión a repasar determinados contidos, considerados básicos

Acreditación de coñecementos previos

Non procede

Que procedemento se seguirá? (Marcar cunha cruz)

- a Matrícula como pendente
- b Proba

De optar pola PROBA

- a Que tipo de proba?

- b Como se avaliará?

Procedemento avaliación continua

Ao final de cada avaliación farase a ser posible a realización dun traballo ou un exercicio escrito se o traballo durante a avaliación foi insuficiente e insatisfactorio.
Traballaremos sobre todo con soporte informático. Cada alumno terá unha carpeta propia da asignatura no ordenador, onde gardará os traballos e actividades de cada avaliación. Terase en conta o traballo diario, a presentación de ditos traballos, o seguimento das directrices dadas para elaboralos. Tamén teremos en conta a actitude na aula; respecto ao profesorado e aos compañeiros, actitude ante o traballo, participación no diálogo, etc. .
Se unha avaliación non é superada o alumno terá que realizar os traballos non feitos e mellorar a súa actitude se non foi a axeitada.

3ª Avaliación e Avaliación final

A nota da avaliación final será a media aritmética das tres avaliacións (ou recuperacións), podendo ser polo tanto, inferior, igual ou superior á nota da 3ª avaliación. Para obter unha avaliación positiva da materia na avaliación final, haberá que ter unha nota mínima de 5.

Procedemento de recuperación e avaliación de pendentos

O alumno terá que facer un traballo por avaliación , consistente en respostas a unha serie de preguntas propostas polo profesor.

8.- OUTRAS AVALIACIÓNS

1.- Avaliación da proceso de ensino e de práctica docente	Escala			
(Indicadores de logro)				
Proceso de ensino:	1	2	3	4
1.- O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado?				
2.- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreza a aprendizaxe?				
3.- Conseguiuse motivar para conseguir a súa actividade intelectual e física?				
4.- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado?				
5.- Contouse co apoio e implicación das familias no traballo do alumnado?				
6.- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado?				
7.- Tomouse algunha medida curricular para atender al alumnado con NEAE?				
8.- Tomouse algunha medida organizativa para atender al alumnado con NEAE?				
9.- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado?				
10.- Usáronse distintos instrumentos de avaliación?				
11.- Dáse un peso real á observación do traballo na aula?				
12.- Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo?				

Práctica docente:	1	2	3	4
1.- Como norma xeral fanse explicacións xerais para todo o alumnado				
2.- Ofrécese a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa?				
3.- Elabóranse actividades de distinta dificultade atendendo á diversidade				
4.- Elabóranse probas de avaliación de distinta dificultade para os alumnos con NEAE?				
5.- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar?				
6.- Intercálase o traballo individual e en equipo?				
7.- Poténcianse estratexias de animación á lectura e de comprensión e expresión oral?				
8.- Incorporáanse as TIC aos procesos de ensino - aprendizaxe				
9.- Préstase atención aos temas transversais vinculados a cada estándar?				
10.- Ofrécese ao alumnado de forma inmediata os resultados das probas/exames,etc?				
11.- Coméntase co alumnado os fallos máis significativos das probas /exames, etc?				
12.- Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus fallos?				
13.- Cal é o grao de implicación nas funcións de titoría e orientación do profesorado?				
14.- Realizáronse as ACS propostas e aprobadas?				
15.- As medidas de apoio, reforzo, etc establécense vinculadas aos estándares				
16.- Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación,.. ?				

2.- Avaliación da programación didáctica

Con que periodicidade se revisará
Trimestral

Que medidas se adoptarán en caso de desfase?
Adequar as actividades as necesidades dos alumnos

2.- Mecanismo avaliación e modificación de programación didáctica	Escala			
(Indicadores de logro)	1	2	3	4
1.- Deseñáronse unidades didácticas ou temas a partir dos elementos do currículo?				
2.- Secuenciáronse e temporalizáronse as unidades didácticas/temas/proxectos?				
3.- O desenvolvemento da programación respondeu á secunciación e temporalización?				
4.- Engadiuse algún contido non previsto á programación?				
5.- Foi necesario eliminar algún aspecto da programación prevista?				
6.- Secuenciáronse os estándares para cada unha das unidades/temas				
7.- Fixouse un grao mínimo de consecución de cada estándar para superar a materia?				
8.- Asígnouse a cada estándar o peso correspondente na cualificación ?				
9.- Vinculouse cada estándar a un/varios instrumentos para a súa avaliación?				
10.- Asociouse con cada estándar os temas transversais a desenvolver?				
11.- Fixouse a estratexia metodolóxica común para todo o departamento?				
12.- Estableceuse a secuencia habitual de traballo na aula?				
13.- Son adecuados os materiais didácticos utilizados?				
14.- O libro de texto é adecuado, atractivo e de fácil manipulación para o alumnado?				
15.- Deseñouse un plan de avaliación inicial fixando as consecuencias da mesma?				
16.- Elaborouse unha proba de avaliación inicial a partir dos estándares?				
17.- Fixouse para o bacharelato un procedementos de acreditación de coñecementos previos?				
18.- Establecéronse pautas xerais para a avaliación continua: probas, exames, etc.				
19.- Establecéronse criterios para a recuperación dun exame e dunha avaliación				
20.- Fixáronse criterios para a avaliación final?				
21.- Establecéronse criterios para a avaliación extraordinaria?				
22.- Establecéronse criterios para o seguimento de materias pendentes?				
23.- Fixáronse criterios para a avaliación desas materias pendentes?				
24.- Elaboráronse os exames tendo en conta o valor de cada estándar?				
25.- Definíronse programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares?				
26.- Leváronse a cabo as medidas específicas de atención ao alumnado con NEE?				
27.- Leváronse a cabo as actividades complementarias e extraescolares previstas?				
28.- Informouse ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos?				
29.- Informouse ás familias sobre os criterios de promoción? (Artº 21º, 5 do D.86/15)				
30.- Seguiuse e revisouse a programación ao longo do curso				
31.- Contribuíuse desde a materia ao plan de lectura do centro?				
32.- Usáronse as TIC no desenvolvemento da materia?				

Observacións:

9.- ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Medidas de atención á diversidade no presente curso

Organizativas	Curriculares
<p>1. Adecúase a estrutura organizativa do centro e/ou da aula para algún alumno/a ou grupo?</p> <p>a Tempos diferenciado, horarios específicos, etc.</p> <p>b Espazos diferenciados?</p> <p>c Materiais e recursos didácticos diferenciados?</p> <p>2. Faise algún desdoblamento de grupos?</p> <p>3. Faise algún reforzo educativo e/ou apoio de profesorado con dispoñibilidade horaria?</p> <p>4. Que medidas se propoñen para o alumno enviado á aula de convivencia?</p> <p>5. Desenvólvese algún programa de habilidades sociais?</p>	<p>1. Faise algunha adaptación metodolóxica para algún alumno/grupo como traballo colaborativo en grupos heteroxéneos, tutoría entre iguais, aprendizaxe por proxectos, etc.?</p> <p>2. Adáptanse os tempos e/ou os instrumentos de avaliación para algún alumno/a?</p> <p>3. Existe algún programa de reforzo en áreas instrumentais (LC/LG/MT) para alumnado de 1º e 2º da ESO?</p> <p>4. Existe algún programa de recuperación de materias non instrumentais (2º ESO)?</p> <p>5. Existe algún programa específico para alumnado repetidor da materia?</p> <p>6. Aplicase ese programa específico personalizado para repetidores da materia?.</p>

Medidas de atención á diversidade no presente curso

Organizativas	Curriculares
<p>1. Canto alumnado recibe apoio por profesorado especialista en PT/AL?</p> <p>2. Existe algún grupo de adquisición das linguas (para alumnado estranxeiro)?</p> <p>3. Existe algún grupo de adaptación da competencia curricular(Al. estranxeiro)?</p> <p>4. Existe algunha outra medida organizativa: escolarización domiciliaria, escolarización combinada, etc.?</p>	<p>1. Existe algunha Adaptación Curricular na materia? ¿Cantas?</p> <p>2. Foi autorizado para a materia algún agrupamento flexible/específico?</p> <p>3. Existe algún Programa de Mellora do Aprendizaxe e Rendemento (PMAR)?</p> <p>4. Flexibilizouse para algún alumno/a o período de escolarización?</p> <p>5. Describir o protocolo de coordinación co profesorado que comparte co titular da materia, os reforzos, apoios, adaptación, etc. (Coordinación cos PT/AL/Outro profesorado de apoio/profesorado agrupamento/ etc</p>

10.- ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Aparece reflexado no PXA

11.- DATOS DO DEPARTAMENTO

Materia	Curso	Grupos	Profesor/a
Relixión	1º, 2º, 3º, 4º Eso		Maria de los Ángeles Pereira Santín

12.- RELACIÓN COA RESOLUCIÓN

Resolución do .27/7/2015 (DOG 29)

Elementos	Aspectos	Páxina
a	Introdución e contextualización	4
b	Contribución ás competencias básicas	8-9-10-11-12-13
c	Concreción dos obxectivos para curso	5
d	Concreción para cada estándar	8-9-10-11-12-13
	1º.- Temporalización	6-7
	2º.- Grao mínimo de consecución	8-9-10-11-12-13
	3º.- Procedementos e instrumentos av.	8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19
e	Concrecións metodolóxicas	25
f	Materiais e recursos didácticos	25
g	Criterios sobre avaliación, cualificación e promoción	26
h	Indicadores de logro para avaliar o proc. ensino e p.d.	29
i	Organización actividades , seguimento, recuperación e avaliación de materias pendentes	27
j	Procedemento acreditación coñecementos previos	26-27
k	Avaliación inicial e medidas	26-27
l	Medidas de atención á diversidade	30-31
m	Concreción de elementos transversais	8-9-10-11-12-13
n	Actividades complementarias e extraescolares	32
ñ	Revisión, avaliación e modificación da programación	29